

UZASADNIENIE

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009

Zgodnie z art. 28 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2021.1098) dla obszaru Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony utworzono obszar Natura 2000.

Decyzją Komisji Europejskiej z 12.12.2008 r. nr 2009/93/WE obszar Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 został zatwierdzony i uznany jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych opracowanym w maju 2001 r. (zaktualizowanym w styczniu 2021 r.) obszar Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 został wyznaczony dla ochrony następujących przedmiotów ochrony:

- wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, (kod: 2330),
- suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*), (kod: 4030),
- murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*), (kod: 6210),
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), (kod: 6410),
- ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), (kod: 6430),
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), (kod: 6510),
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), (kod: 7140),
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, (kod:7230),
- wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*, (kod: 8210),
- jaskinie niedostępne do zwiedzania, (kod: 8310),
- kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), (kod: 9110),
- żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), (kod: 9130),
- ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*), (kod: 9150),
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), (kod: 9170),
- jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*), (kod: 9180),
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*), (kod: 91E0),
- warzucha polska (*Cochlearia polonica*), (kod:2109),
- haczykowiec błyszczący (*Drepanocladus vernicosus*), (kod: 1393),
- modraszek telejus (*maculinea teleius*), (kod: 1059),
- szlaczkoń szafraniec (*Colias myrmidone*), (kod: 4030),
- podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), (kod: 1303),
- nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*), (kod: 1318),
- nocek duży (*Myotis myotis*), (kod: 1324).

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 został przygotowany zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34 poz. 186 z późn. zm.).

Przedmiotowy obszar Natura 2000 znajduje się częściowo w granicach Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, który w obrębie województwa małopolskiego nie ma planu ochrony, natomiast w części województwa śląskiego ma plan ochrony (Uchwała Nr IV/48/2/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego "Orlich Gniazd"), jednak plan ten nie zawiera zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. W obrębie ostoi wyznaczono rezerwaty przyrody: „Góra Chełm”, „Ruskie Góry” oraz „Smoleń”. Rezerwat Ruskie Góry ma plan ochrony, tj. Rozporządzenie Nr 25/07 Wojewody Śląskiego z dnia 13 czerwca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 105, poz. 2112). Rezerwat przyrody „Smoleń” ma zadania ochronne (Zarządzenie Nr 8/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2018 r.). Zarówno plan ochrony dla rezerwatu Ruskie Góry jak i zadania ochronne dla rezerwatu Smoleń nie zawierają zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy. Natomiast rezerwat Góra Chełm, nie ma aktualnie planu ochrony czy też zadań ochronnych.

Obszar Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 pokrywa się z terenem zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwa Olkusz i Siewierz, dla których plany urządzenia lasu nie zawierają zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. Mając powyższe na uwadze, w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009, nie może mieć zatem zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Plan zadań ochronnych będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, został przygotowany z uwzględnieniem zapisów Standardowego Formularza Danych dla przedmiotowego obszaru oraz wszystkich dostępnych danych i materiałów, a w szczególności poniższej literatury:

- Graboś A. 2017. GIOŚ. Wyniki monitoringu przytulii krakowskiej *Galium cracoviense*. Warszawa.
- Ignaczak M., Stopczyński M. Postawa T. Ekologic. 2018. Ekspertyza przyrodnicza w zakresie występowania nietoperzy na obszarach sieci Natura 2000: Ostoja Środkowojurajska. Łódź.
- Kucharzyk J. i in. Centrum Ochrony Mokradeł. 2018. Ekspertyza przyrodnicza w zakresie siedlisk nieleśnych na obszarach sieci Natura 2000: Ostoja Środkowojurajska. Warszawa-Olsztyn.
- Kulpiński K., Tyc A., Salasa-Orpych A. Aerdo Group. 2015. Występowanie, ocena stanu ochrony, zagrożenia i monitoring siedlisk i gatunków leśnych na obszarze sieci Natura 2000: Ostoja Środkowojurajska, z uwzględnieniem terenów przyległych. Czeladź.
- Makomska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ. Warszawa.
- Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
- Perzanowska J. (red.) 2010. Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
- Tyc A. i in. Fundacja Przyroda i Człowiek. 2015. Identyfikacja obszarów występowania, zagrożenia, ochrona oraz monitoring skał wapiennych, jaskiń i schronisk skalnych, występujących na obszarach sieci Natura 2000: Ostoja Środkowojurajska, z uwzględnieniem terenów przyległych. Kostkowice.

Zapisy planu zadań ochronnych sformułowano z uwzględnieniem ustaleń dotyczących stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony, dokonanych na podstawie dostępnych danych, w tym ww. opracowań. Potwierdzono występowanie w stanie kwalifikującym do uznania za przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 następujące siedliska i gatunki:

- 6210 murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*),
- 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 8210 wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*,

- 8310 jaskinie nieudostępniowane do zwiedzania,
- 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),
- 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- 9150 ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*),
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*),
- 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*),
- 2109 warzucha polska (*Cochlearia polonica*),
- 1393 sierpowiec błyszczący (*Drepanocladus vernicosus*),
- 1303 podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*),
- 1318 nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*),
- 1324 nocek duży (*Myotis myotis*),

Mimo przeprowadzonych w latach 2017-2018 badań terenowych w trakcie przygotowania PZO, nie potwierdzono występowania w obszarze Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 następujących siedlisk przyrodniczych:

- 2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi: pojedyncze płyty siedliska stwierdzono poza granicami obszaru. Zakwalifikowanie jako przedmiot ochrony siedliska 2330 mogło stanowić pierwotny błąd naukowy, z uwagi na brak metodyki identyfikacji siedliska w okresie powstania SDF w 2001 r. RDOŚ w Katowicach nie dotarł również do dostępnej literatury, która potwierdzałaby występowanie siedliska 2330 w Ostoi Środkowojurajskiej.
- 4030 suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphyilion*): odnaleziono nieliczne miejsca występowania wrzosu zwyczajnego (*Calluna vulgaris*), jednak gatunek ten zajmował bardzo niewielkie powierzchnie i występował w bardzo małym zagęszczeniu w strefie przejściowej pomiędzy zbiorowiskami leśnymi i nieleśnymi, rzadziej obserwowany był w obrębie łąk usytuowanych na suchym i bardzo nisko produktywnym podłożu (niekiedy z udziałem bliźniczki psiej trawki (*Nardus stricta*) – nawiązania do siedliska 6230), na których jednak występował pojedynczo.
- 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*): siedlisko nie zostało obecnie zidentyfikowane, jednak mogło potencjalnie występować w okresie utworzenia SDF w 2001 r. Według wersji SDF z 2009 r. siedlisko 6410 zajmowało około 1% powierzchni pokrycia Ostoi Środkowojurajskiej. Brak jednak danych od autorów SDF, dotyczących zasięgu występowania tego siedliska. Siedlisko to mogło również zostać błędnie zidentyfikowane w trakcie przygotowania SDF lub występowało na opisywanym terenie w przeszłości i zanikło w wyniku naturalnych procesów (sukcesja w kierunku łąk wilgotnych lub szuwarów wielkoturzycowych).
- 6430 ziołorośla górskie (*Adenostyilion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*): siedlisko nie zostało zidentyfikowane, jednak mogło potencjalnie występować w okresie utworzenia SDF w 2001 r. Według wersji SDF z 2009 r. siedlisko 6430 zajmowało około 0,5% powierzchni pokrycia Ostoi Środkowojurajskiej. Brak jednak danych od autorów SDF, dotyczących zasięgu występowania tego siedliska. Siedlisko to mogło występować w początkowym biegu rzeki Centurii (poniżej misy źródłiskowej), jednak na skutek naturalnych procesów (zmiany sukcesyjne w korycie rzeki) zanikło.
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*): siedlisko nie zostało zidentyfikowane, jednak mogło potencjalnie występować w okresie utworzenia SDF w 2001 r. lub też jego wskazanie mogło stanowić pierwotny błąd naukowy, z uwagi na brak metodyki identyfikacji siedliska w okresie powstania SDF w 2001 r. Według wersji SDF z 2009 r. siedlisko 6510 zajmowało około 6% powierzchni pokrycia Ostoi Środkowojurajskiej. Brak jednak danych od autorów SDF, dotyczących zasięgu występowania tego siedliska. W wielu miejscach na terenie Ostoi Środkowojurajskiej, szczególnie

w jej środkowej i wschodniej części, stwierdzono występowanie zbiorowisk łąkowych nawiązujących do łąk świeżych, jednak miały one zazwyczaj postać suchych układów o kadłubowym składzie florystycznym, w których dominowały gatunki związane z ubogim w składniki odżywcze i wodę podłożem, w szczególności mietlica pospolita (*Agrostis capillaris*).

- 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z (*Scheuchzerio-Caricetea*)): siedlisko to mogłoby potencjalnie występować m.in. w obrębie niecki źródłiskowej Centurii. Występują tu jednak zbiorowiska torfowiskowe, które zdecydowanie zaliczyć należy do siedlisk o kodach 7220 i 7230. Ponadto w północno-zachodniej części obszaru, na południe od Ogrodzieńca, pomiędzy źródłami Bełkotek, a ośrodkiem wypoczynkowym w rejonie przysiółka Krępa zaobserwowano wykształcającą się nad brzegami cieku roślinność szuwarową, która lokalnie charakteryzuje się bardzo niewielkimi nawiązaniem do siedliska 7140 (występowanie niewielkich płatów szuwarów turzycy dzióbkowatej *Caricetum rostratae*). Przedmiotowych fitocenoz nie można jednak zaliczyć do omawianego siedliska, ponieważ brak jednoznacznych identyfikatorów fitosocjologicznych, a dodatkowo siedlisko charakteryzuje się bardzo dużymi wahaniami poziomu wód, co również nie sprzyja wykształcaniu się torfowisk przejściowych (7140). Według wersji SDF z 2009 r. siedlisko 7140 zajmowało około 0,5% powierzchni pokrycia Ostoi Środkowojurajskiej. Brak jednak danych od autorów SDF, dotyczących zasięgu występowania tego siedliska. W świetle powyższego należy stwierdzić, że wskazanie tego siedliska w granicach ostoi wynika z pierwotnego błędu naukowego.

Obecnie został przygotowany wniosek o zmianę SDF w odniesieniu do ww. siedlisk przyrodniczych, który zostanie przekazany do weryfikacji do Komisji Europejskiej.

W przypadku dwóch gatunków będących przedmiotami ochrony: 1059 modraszek telejus (*maculinea teleius*), 4030 szlaczkoń szafraniec (*Colias myrmidone*), mimo prowadzonych w latach 2014-2015 badań terenowych nie uzyskano miarodajnych danych dotyczących występowania motyli. W związku z tym w ramach planu zadań ochronnych zdecydowano o wykonaniu ponownej weryfikacji występowania tych gatunków, aby ostatecznie i jednoznacznie ustalić ich status w ostoi. W trakcie badań terenowych mających na celu weryfikację stanu zachowania siedlisk przyrodniczych występujących w Ostoi Środkowojurajskiej stwierdzono występowanie siedliska 7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami (*Cratoneurion commutati*), które nie było dotychczas przedmiotem ochrony w SDF. Zidentyfikowany płat siedliska 7220 występuje w obrębie misy źródłiskowej Centurii, w środkowo-zachodniej części Ostoi Środkowojurajskiej na powierzchni 0,27 ha. Jest ono wykształcone w nietypowy sposób – kopalne pokłady martwicy wapiennej występują w śladowych ilościach, ale węglan wapnia wyraźnie odkłada się na roślinności (zarówno na mchach, jak i na roślinach zielnych). Zimna i zasadowa woda sącząca się z kilku źródeł w obrębie opisywanej misy pozwoliła na typowe i właściwe wykształcenie się zbiorowiska (*Cratoneurion commutati*) budowanego przez (*Cratoneuron filicinum*), (*Brachythecium rivulare*) oraz znacznie rzadsze (*Palustriella commutata*) i (*Palustriella falcata*) (dwa ostatnie gatunki umieszczone są na czerwonej liście roślin woj. śląskiego). Pomimo niewielkiej powierzchni zajmowanej przez siedlisko jego reprezentatywność jest dobra ze względu na doskonale rozwiniętą warstwę mszystą składającą się z gatunków ściśle związanych z siedliskiem oraz obecność warzuchy polskiej (*Cochlearia polonica*). W wyniku przeprowadzonych prac terenowych stwierdzono, że siedlisko w obszarze zajmuje powierzchnię 0,27 ha, co stanowi poniżej 2% powierzchni źródeł wapiennych ze zbiorowiskami (*Cratoneurion commutati*) w Polsce. Stan zachowania siedliska w momencie prowadzonych badań określono jako doskonały, ponieważ zarówno jego struktura, jak i funkcje są doskonale zachowane i nie zachodzi konieczność jego odtwarzania.

W ramach wniosku o zmianę SDF w odniesieniu do siedliska przyrodniczego 7220 przewidziano jego dodanie do listy przedmiotów ochrony obszaru. Takie kroki podjęto również w odniesieniu do gatunku 1308 mopek (*Barbastella barbastellus*). Nietoperze są zwierzętami odbywającymi sezonowe wędrówki, a ich miejsca występowania w obszarze Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska poza koloniami rozrodczymi - które dotychczas nie zostały zidentyfikowane w granicach ostoi - mają znaczenie głównie w okresie hibernacji. Na podstawie dostępnych danych z corocznego liczenia nietoperzy na Wyżynie Częstochowskiej oraz wiedzy

o zajmowaniu zimowych stanowisk (hibernacji) przez wiele gatunków nietoperzy, zasadne jest dodanie mopka jako przedmiotów ochrony.

Mając na względzie uwarunkowania formalne i merytoryczne, w planie zadań ochronnych wskazano w poszczególnych załącznikach zidentyfikowane zagrożenia, cele i działania ochronne odnoszące się do potwierdzonych w wyniku badań terenowych siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony.

1. Zagrożenia istniejące i potencjalne zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 3 do zarządzenia. Zidentyfikowane istniejące zagrożenia, których eliminacja umożliwi właściwe zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony obejmują głównie:
  - 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*): zarzucenie pasterstwa i brak wypasu, który powoduje niekorzystne zmiany w składzie gatunkowym i strukturze siedliska. Zalesianie terenów, a przez to ograniczenie wzrostu roślinności zielnej związanej z murawami kserotermicznymi. Tworzenie dzikich ścieżek i szlaków powodujące wydeptywanie roślinności muraw kserotermicznych i wkraczanie gatunków niezwiązanych z siedliskiem. Palenie ognisk oraz malowanie ostańców wapiennych powoduje degradację siedlisk. Negatywny wpływ turystyki wspinaczkowej w miejscach występowania siedliska, powoduje wydeptywanie i zmiany w szacie roślinnej muraw naskalnych. W części płatów występują problematyczne gatunki rodzime: orlica pospolita (*Pteridium aquilinum*) i trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*), malina/jeżyna (*Rubus spp.*), których rozrost powoduje ograniczenie rozwoju roślinności właściwej dla muraw kserotermicznych.
  - 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami (*Potentilletalia caulescentis*): wycinka lasu w otoczeniu ścian powoduje zmniejszenie ocienienia i ustępowanie części właściwych dla podtypu cieniolutnego siedliska gatunków mchów i paproci. Podobny wpływ ma przerzedzenie warstwy drzew, które powoduje zmniejszenie ocienienia w podtypie cieniolutnym, w tym w pobliżu stanowisk jęczycznika zwyczajnego (*Phyllitis scolopendrium*) i ustępowanie części właściwych gatunków cieniolutnych mchów i paproci. Palenie ognisk w pobliżu ścian skalnych i przy otworach jaskiń powoduje degradację siedliska. Turystyka wspinaczkowa w obrębie ścian z siedliskami, w tym zakładanie stałych punktów asekuracyjnych (ringi, stanowiska asekuracyjne) oraz fizyczne niszczenie roślinności przy czyszczeniu chwytów do wspinaczki powodują degradację siedliska. Ewolucja biocenotyczna, sukcesja i nadmierny rozrost krzewów rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie skał lub na skałach powoduje zmniejszenie płatów siedliska i ustępowanie gatunków światłolubnych.
  - 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania: zasypywanie jaskiń odpadami z gospodarstw domowych oraz resztkami roślin powoduje degradację siedliska. Penetracja jaskiń nieposiadających zabezpieczenia otworu oraz ich zaśmiecanie, palenie ognisk w otworach jaskiń, okopczenie ścian, załatwianie potrzeb fizjologicznych w jaskiniach powodują degradację siedliska, szczególnie w okresie hibernacji nietoperzy taka penetracja powoduje zmiany w parametrach siedliska. Prowadzenie wykopaliskowych badań archeologicznych bez uzgodnień z RDOŚ i współpracą np. z paleontologami, powoduje niszczenie namuliska.
  - 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*): usuwanie martwych i umierających drzew, a tym samym mała ilość martwego drewna w siedlisku, zwłaszcza drewna wielkowymiarowego powoduje zmiany w strukturze siedliska. Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna powodują zmiany w siedlisku. Na niektórych płatach w runie stwierdzono osobniki czeremchy amerykańskiej (*Padus serotina*) i niecierpka drobnokwiatowego (*Impatiens parviflora*), których obecność powoduje zmiany w strukturze siedliska. Również wycinka lasu stwierdzana na pojedynczych stanowiskach powoduje degradację siedliska.
  - 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*): przerzedzenie warstwy drzew, a przez to przekształcenie struktury wiekowej, pionowej i przestrzennej drzewostanów, powoduje zmiany struktury siedliska. Nielegalny wjazd do lasu, w tym na teren rezerwatów przyrody pojazdów typu quad powoduje degradację siedliska.

- 9180 *Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani*): usuwanie martwych i umierających drzew, a tym samym mała ilość martwego drewna w siedlisku, zwłaszcza drewna w postaci pni leżących i stojących, powoduje zmiany w strukturze siedliska.
- 91E0 *Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe): usuwanie martwych i umierających drzew, a tym samym mała ilość martwego drewna w siedlisku (zasobów łącznych i drewna wielkoformatowego) powoduje zmiany w strukturze siedliska. To samo dotyczy ekspansji orlicy pospolitej (*Pteridium aquilinum*).
- 6216 Haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*): postępująca sukcesja i proces zarastania młak w kierunku zbiorowisk ziołoroślowych i zaroślowych powoduje stopniowy zanik siedliska. Obserwuje się postępujące zarastanie młak źródłiskowych oraz znaczne zmniejszenie się arealu zajmowanego przez (*Hamatocaulis vernicosus*).
- 1303 Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1318 Nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*), 1324 Nocek duży (*Myotis myotis*): Niekontrolowany ruch osób wchodzących do jaskiń, w tym ruch grotolazów zimą, a także palenie ognisk wewnątrz oraz w pobliżu jaskini powoduje degradację siedliska, płoszenie i opuszczenie kryjówek przez nietoperze.

Dla siedliska 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz dla 2109 warzuchy polskiej (*Cochlearia polonica*) nie zidentyfikowano istniejących zagrożeń, a jedynie potencjalne zagrożenia związane z sukcesją roślinności.

2. Cele działań ochronnych zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 4 do zarządzenia. Główne cele obejmują przede wszystkim:

- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*): utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów, łącznie na co najmniej 4 ha na 20 stanowiskach oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki charakterystyczne, ekspansja krzewów i podrostu drzew.
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk: utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów, łącznie na co najmniej 0,4 ha, na stanowisku w obrębie misy źródłiskowej rzeki Centurii oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki charakterystyczne, gatunki ekspansywne roślin zielnych, ekspansja krzewów i podrostu drzew.
- 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami (*Potentilletalia caulescentis*): utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska na co najmniej 10 ha, na 17 stanowiskach oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki charakterystyczne, pokrycie przez gatunki traw, ślady wspinaczki lub wydeptywania.
- 8310 Jaskinie nieudostępne do zwiedzania: utrzymanie siedliska w 24 jaskiniach oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: cechy mikroklimatu jaskini, dostępność jaskini i stopień antropopresji.
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*): utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 240 ha oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: charakterystyczna kombinacja florystyczna, wiek drzewostanu, martwe drewno (zasoby łączne), martwe drewno wielkowymiarowe, drzewa mikrosiedliskowe (biocenotyczne).
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*): utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 160 ha oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: charakterystyczna kombinacja florystyczna, wiek drzewostanu, martwe drewno (zasoby łączne), martwe drewno wielkowymiarowe, drzewa mikrosiedliskowe (biocenotyczne).
- 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*): utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 80 ha oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki charakterystyczne, gatunki dominujące, gatunki obce ekologicznie w drzewostanie.

- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*): utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 50 ha oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: charakterystyczna kombinacja florystyczna, wiek drzewostanu, martwe drewno (zasoby łączne), martwe drewno wielkowymiarowe, drzewa mikrosiedliskowe (biocenotyczne).
  - 9180 *Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani*): utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 3,5 ha oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki charakterystyczne, inwazyjne gatunki obce, gatunki obce w drzewostanie.
  - 91E0 *Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe): utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 3 ha oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki charakterystyczne, obce gatunki inwazyjne, martwe drewno (łączne zasoby), martwe drewno wielkowymiarowe (stojące lub leżące).
  - 2109 Warzucha polska (*Cochlearia polonica*): utrzymanie stabilnej powierzchni zajętej przez populację gatunku z uwzględnieniem naturalnych procesów w źródłisku rzeki Centurii na poziomie około 30 tysięcy osobników oraz utrzymanie oceny FV wskaźników: struktura rozwojowa populacji (obecność siewek i osobników wegetatywnych), stopień ocienienia przez drzewa i krzewy.
  - 6216 Haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*): utrzymanie stabilnej populacji gatunku z uwzględnieniem naturalnych procesów na powierzchni co najmniej 3 m² oraz osiągnięcie oceny do U1 wskaźników: ocienienie przez drzewa i krzewy, zwarcie runi lub runa.
  - 1303 Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1318 Nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*), 1324 Nocek duży (*Myotis myotis*): utrzymanie stabilnej populacji gatunków z uwzględnieniem naturalnych procesów poprzez zachowanie 24 jaskiń stanowiących potencjalne miejsca zimowania (siedlisko 8310) oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy, dostępność wlotów dla nietoperzy, warunki mikroklimatyczne.
3. Działania ochronne zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 5 do zarządzenia. Wynikają one bezpośrednio z przyjętych celów działań ochronnych:
- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*): zachowanie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony poprzez użytkowanie pastwiskowe, kośno-pastwiskowe lub kośne trwałych użytków zielonych. W szczególności poprawa warunków świetlnych poprzez usunięcie 80-90% drzew i krzewów z całego obszaru zajmowanego przez siedlisko oraz w promieniu 30 m od granic płatu siedliska (z wyjątkiem osobników o pokroju pomnikowym). Bezwzględnie należy pozostawić wszystkie osobniki jałowca pospolitego (*Juniperus communis*). Bardzo istotny jest wypas zwierzętami gospodarskimi (wskazane stado mieszane – owce z niewielkim udziałem kóz i innych zwierząt gospodarskich.), w celu ograniczenia ekspansji krzewów liściastych oraz poprawy struktury i składu gatunkowego siedlisk.
  - 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk:
  - 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami (*Potentilletalia caulescentis*): wyłączenie płatów siedlisk z użytkowania w miejscach występowania cieniolutubnego podtypu siedliska (8210-2-2), a także w promieniu 30 m od tych siedlisk, tak aby utrzymać zacienienie siedliska. Odstąpienie od wyznaczania nowych dróg wspinaczkowych w miejscach występowania cieniolutubnego podtypu siedliska (8210-2-2), szczególnie na stanowiskach z (*Ctenidio-Polypodietum*) – zespół paprotki pospolitej i grzebieniowca piórkowatego, a także obniżenie stanowisk zjazdowych (tam, gdzie nie zostało to jeszcze wykonane).
  - 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania, 1303 Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1318 Nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*), 1324 Nocek duży (*Myotis myotis*): utrzymanie siedliska w 24 jaskiniach oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: Kontrola jaskiń (z zewnątrz i wewnątrz) w okresie hibernacji nietoperzy, by stwierdzić ewentualne próby eksploracji, zaśmiecenie, palenie ognisk itp. Likwidacja nielegalnych oznakowań na drzewach wskazujących dojście oraz usuwanie śmieci z jaskiń. Zapewnienie odpowiedniego nadzoru i kontroli nad jaskiniami.

- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*): modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwymi dla siedliska przyrodniczego poprzez: pozostawianie gatunków drzew właściwych dla siedlisk przyrodniczych, tak by dążyć do udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat i 50 lat, utrzymanie w cięciach uprzątających intensywności użytkowania poniżej 90%. Odstąpienie od wprowadzania odnowień gatunków obcych geograficznie (również w wydzieleniach sąsiadujących) oraz obcych ekologicznie w siedliskach, w tym sosny, dębów (z wyjątkiem siedliska 9170), świerka, jodły i modrzewia.
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 1303 Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1318 Nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*), 1324 Nocek duży (*Myotis myotis*): modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwych dla siedliska przyrodniczego poprzez pozostawianie martwych drzew i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, tak by dążyć do wartości 20m³/ha. Pozostawianie grubych kłód i stojących pni >3 m długości/wysokości i >50 cm grubości, mierzonej w pierśnicy martwych drzew stojących, a w przypadku kłód leżących – w pierśnicy, jeśli można ją określić, lub w grubszym końcu kłody, tak by dążyć do uzyskania wartości >5 szt./ha. Pozostawianie > 20 szt./ha drzew biocenotycznych.
- 9180 *Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani*): modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwymi dla siedliska przyrodniczego 9180 poprzez odstąpienie od rębni, pozostawianie martwego drewna, w tym grubych kłód i stojących pni. W wydzieleniach sąsiadujących nie wprowadzać gatunków obcych geograficznie, m.in. dębu czerwonego.
- 91E0 *Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe): modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwymi dla siedliska przyrodniczego 91E0 poprzez odstąpienie od rębni. Dążenie do otrzymania >20% udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat, dążenie do tego, by zasoby martwego drewna odpowiadały jakościowo strukturze drzewostanu (tzn. by obecne były całe martwe drzewa, a nie tylko gałęzie), a ilościowo przekraczały 10% zasobności drzewostanu. Dążenie do tego, by na 1 ha było >5 szt. grubych kłód i stojących pni >3 m długości/wysokości i > 30 lub 50 cm grubości, mierzonej w pierśnicy martwych drzew stojących, a w przypadku kłód leżących – w pierśnicy, jeśli można ją określić lub w grubszym końcu kłody. W wydzieleniach sąsiadujących nie wprowadzać gatunków obcych geograficznie, m.in. dębu czerwonego.
- 6216 Haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*): usuwanie roślinności powodującej zarastanie młak.

Dla siedliska 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz dla 2109 warzuchy polskiej (*Cochlearia polonica*) nie zaproponowano działań ochronnych z uwagi na właściwy stan zachowania przedmiotów ochrony. Dla wszystkich przedmiotów ochrony wskazano konieczność przeprowadzenia działań związanych z monitoringiem stanu ochrony i realizacji działań ochronnych, zgodnie z metodyką stosowaną w PMS GIOŚ.

Nie potwierdzono dotychczas występowania dwóch gatunków motyli – przedmiotów ochrony: 6177 modraszek telejus (*Phengaris teleius*), 4030, szlaczkoń szafrańiec (*Colias myrmidone*). W 2014 r. zlecono ekspertyzę w zakresie oceny stanu zachowania obu gatunków. Nie uzyskano jednak miarodajnych wyników. Z informacji ustnych wynika, że szlaczkoń szafrańiec prawdopodobnie już nie występuje w ogóle w tej części Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Natomiast w przypadku modraszka telejusa, prawdopodobnie w Ostoi Śródkowojurajskiej nie występują siedliska dogodne dla tego gatunku. Ekspertyza wykonana w latach 2017-2018 nie potwierdziła występowania 6 siedlisk przyrodniczych wymienionych w SDF, które po części są

kluczowe dla rozwoju modraszka. W zarządzeniu wskazano na konieczność przeprowadzenia działań polegających na ponownej jednoznacznej weryfikacji statusu tych gatunków w ostoi.

W wyniku prac nad planem zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru stwierdzono, że nie jest konieczne sporządzenie Planu Ochrony dla obszaru Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009, ponieważ plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze z uwagi na zaplanowany zakres wskazanego monitoringu.

Przebieg granic ostoi Ostoja Środkowojurajska PLH240009 przedstawiono na załączniku mapowym, a długość i szerokość geograficzną punktów węzłowych, podano w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 (zał. 1 i 2 do Zarządzenia).

Wyniki przeprowadzonych konsultacji:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewniła możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu zadań ochronnych – do prac nad planem zostali zaproszeni przedstawiciele samorządów, leśników, parków krajobrazowych, gospodarujący wodami, naukowcy, przedstawiciele Regionalnej Rady Ochrony Przyrody i organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną przyrody, środowiska grotolazów i alpinistyczne. Przygotowując projekt zarządzenia wzięto także pod uwagę wnioski i uwagi zgłoszone przez ww. zainteresowanych.

Mając na względzie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu dokumentu na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Fakt przystąpienia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Środkowojurajska PLH240009 podano do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 23 lipca 2021 r. na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, tablicach ogłoszeń gmin, a także poinformowanie drogą elektroniczną (e-mail) właściwych terenowo jednostek samorządowych, członków Zespołu Lokalnej Współpracy i pozostałych zidentyfikowanych zainteresowanych. Obwieszczenie opublikowane zostało również w prasie 26 lipca 2021 r. W obwieszczeniu poinformowano o możliwości i sposobie zgłaszania uwag podając, że winny być one wnoszone do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w terminie 21 dni.

W wyznaczonym terminie wpłynęły następujące uwagi do projektu zarządzenia:

Lp.	Podmiot zgłaszający	Uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1.	Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska	W projekcie zarządzenia brakuje informacji o występowaniu siedliska 7220 źródłiska wapienne ze zbiorowiskami (<i>Cratoneurion commutati</i>), istniejących i potencjalnych zagrożeniach dla zachowania właściwego stanu tego siedliska oraz propozycji działań ochronnych. Siedlisko zostało wykazane w ekspertyzie na potrzeby przygotowania planu zadań ochronnych.	Uwaga nieuwzględniona. W szablonie dokumentacyjnym pzo dla obszaru Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 w rozdziale pn. <i>Siedliska nie wykazane w SDF, proponowane jako przedmioty ochrony</i> , wskazano siedlisko 7220. Po dodaniu jako przedmiot ochrony zarządzenie zostanie zaktualizowane.
2.	Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska	W załączniku 3 nie uwzględniono potencjalnych zagrożeń dla gatunku <i>Cochlearia polonica</i> , mogących wystąpić w przypadku uruchomienia eksploatacji nowych złóż rud cynku i ołowiu, których	Uwaga uwzględniona. Dodano zagrożenie potencjalne pn. Budowa kopalni rud cynku i ołowiu w rejonie Zawiercia-Łaz (Chechła)

		rozpoznanie prowadzone jest w rejonie Łazy i Zawiercia. W aktualnym projekcie zarządzenia zagrożenie takie wskazano jedynie dla siedliska 7230.	i rozpoczęcie prac górniczych może doprowadzić do powstania leja depresyjnego, który swoim zasięgiem obejmie również płat siedliska i doprowadzi do zaniku wpływu wód podziemnych, a tym samym do osuszenia i zaniku stanowiska warzuchy polskiej.
3.	Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska	W załączniku 3 nie uwzględniono istniejących i potencjalnych zagrożeń dla siedlisk 7220 i 7230 oraz populacji <i>Cochlearia polonica</i> , wynikających z rozwijającej się w bezpośrednim sąsiedztwie źródeł Centurii zabudowy lotniskowej. Tereny w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru źródeł w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Łazy, przeznaczono na cele zabudowy usług turystyki i zabudowy lotniskowej. Tereny te znajdują się poza wyznaczonym obszarem z infrastrukturą kanalizacyjną. Rozwój zabudowy na gruntach przepuszczalnych, które tu występują stwarza realne zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych, a tym samym dla przedmiotów ochrony w źródłach Centurii.	Uwaga uwzględniona. Dodano zagrożenie potencjalne dla siedliska 7230 i <i>Cochlearia polonica</i> pn. Rozwój budownictwa w obrębie źródeł Centurii bez infrastruktury kanalizacyjnej może powodować zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz degradację siedliska. W przypadku dodania siedliska 7230 jako przedmiotu ochrony zagrożenie potencjalne również zostanie dodane.
4.	Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska	W załączniku 3 wskazano niespójność dotyczącą gatunków inwazyjnych, a w załączniku 5 działań dla <i>Cochlearia polonica</i> .	Uwagi zostały uwzględnione. W załącznikach 3 i 5 ujednociono występujące niespójności.
5.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach	W załączniku 5 dla działania ochronnego pn. <i>odstąpienie od realizacji PUL w zakresie wprowadzania odnowień gatunków obcych geograficznie oraz obcych ekologicznie, w tym sosny, dębów (z wyjątkiem siedliska 9170), świerka, jodły i modrzewia</i> . RDLP proponuje rozdzielenie działań ochronnych dla poszczególnych leśnych siedlisk przyrodniczych, ponieważ ograniczenia we wprowadzaniu odnowień gatunków obcych ekologicznie są dla nich różne. Zgodnie z zapisami przewodników metodycznych „Monitoring siedlisk przyrodniczych”, cz. III i IV, w kwaśnych i żyznych buczynach możliwe jest występowanie dęba, jodły i świerka, a w buczynach storczykowych - dęba bezszypułkowego i jodły. Z kolei w grądach, regionalnie może występować świerk lub jodła na wyżynach.	Uwaga nieuwzględniona. Pomimo zróżnicowania runa, wszystkie typy buczyn cechują się podobnym składem drzewostanu z całkowitą dominacją buka. Podane w przedmiotowej uwadze gatunki drzew występują przede wszystkim w górach, głównie w Karpatach. Nie są typowe dla siedlisk występujących w Ostoji Środkowojurajskiej. Dla buczyn kwaśnych występowanie świerka i jodły w przewodnikach metodycznych wskazuje się tylko dla regla dolnego. Dla buczyn żyznych świerk nie jest wymieniany, a jodła tylko dla postaci górskich (jest to jednak gatunek buczyn karpaccyckich – w obszarze występuje wariant sudecki). Dla buczyn storczykowych udział jodły jest typowy jedynie dla podtypu 9150-1, występującego w Tatrach i Pieninach. Jodła praktycznie nie pojawia się na żadnym ze stanowisk

			<p>występującego w obszarze podtypu małopolskiego 9150-2 – jej obecność ma charakter antropogeniczny.</p> <p>Dęby w buczynach mogą pojawiać się jako domieszka (do 5%) i nie w dużych grupach, co jest niemożliwe do osiągnięcia w odnowieniach sztucznych w związku z dużą światłożądnością dębu i koniecznością wprowadzania go w dużych grupach, a nie jako domieszka w odnowieniu bukowym. Dla grądów obecny zapis dopuszcza wprowadzanie dębów. Udział jodły jest dopuszczany przez metodykę, jednak nie jest ona traktowana jako gatunek typowy dla siedliska. Nie była też na tym terenie obserwowana w drzewostanach – jej obecność ma charakter jednolitych, sztucznych odnowień. Skład gatunkowy należy każdorazowo odnosić do warunków regionalnych, w związku z czym jodłę w grądach należy w tym obszarze traktować jako gatunek obcy ekologicznie.</p>
6.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach	W załączniku 5 dla działania ochronnego pn. <i>w wydzieleniach sąsiadujących odstąpienie od realizacji PUL w zakresie wprowadzania odnowień gatunków obcych geograficznie</i> , RDLP proponuje uściślenie odległości od wydzielen z siedliskami przyrodniczymi np. do jednej lub dwu wysokości drzewostanu.	Uwaga nieuwzględniona. Drzewa obce geograficznie, w tym często wprowadzany modrzew europejski, cechują się dużymi możliwościami rozprzestrzeniania się. Dwie wysokości drzewostanu są w związku z tym odległością niewystarczającą dla zabezpieczenia przed ich obsiewaniem się w obrębie płatów siedlisk przyrodniczych. Zapis o sąsiadujących wydzieleniach przyjęto jako umożliwiający planowanie gospodarki leśnej.
7.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach	W załączniku 5 dla działania ochronnego pn. <i>pozostawianie >20 szt./ha drzew biocenotycznych</i> RDLP proponuje, aby zapis w zakresie pozostawiania drzew biocenotycznych skorygować o brak określenia ich liczby na ha, ponieważ wskaźnik >20 szt./ ha może okazać się zbyt wysoki do osiągnięcia, zwłaszcza w zdrowych drzewostanach bukowych.	Uwaga częściowo uwzględniona. Na końcu działania dodano zapis: <i>Z uwagi na długotrwałe procesy zachodzące w siedliskach, zrealizowanie działania może wykraczać poza okres 10 lat.</i>
8.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach	W załączniku 5 dla działania ochronnego pn. <i>zlikwidowanie dzikiego wysypiska śmieci</i> jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie zostało błędnie wpisane nadleśnictwo, ponieważ teren ten leży na gruntach nie będących w zarządzie Lasów Państwowych.	Uwaga uwzględniona. Zmieniono zapis podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie na zarządcę gruntu.

9.	Nadleśnictwo Olkusz	W załączniku 5 dla działania ochronnego pn. „Pozostawienie >20 szt./ha drzew biocenotycznych”; „Pozostawianie martwych drzew...”, pozostawianie powyżej 20 sztuk drzew biocenotycznych/ha w drzewostanach bukowych może być trudne ze względu na zwykle dobry stan sanitarny tych drzewostanów. Z tego względu nie pożądane jest, by nie określać dokładnej liczby tych drzew. Ponadto zapewnienie wymaganej ilości i struktury drewna martwego w drzewostanach gospodarczych możliwe będzie w dłuższej perspektywie czasowej (2 PZO).	Uwaga częściowo uwzględniona. Na końcu działania dodano zapis: <i>Z uwagi na długotrwałe procesy zachodzące w siedliskach, zrealizowanie działania może wykroczać poza okres 10 lat.</i>
10.	Nadleśnictwo Olkusz	W załączniku 5 dla działania ochronnego pn. <i>odstąpienie od realizacji PUL w zakresie wprowadzania odnowień gatunków obcych geograficznie oraz obcych ekologicznie, w tym sosny (...), dębów, świerka, jodły i modrzewia</i> proponuje się w wydzieleniach sąsiadujących odstąpienie od realizacji PUL w zakresie wprowadzania odnowień gatunków obcych geograficznie. W lasach gospodarowanych przez Nadleśnictwo Olkusz nie można i nie wprowadza się gatunków obcych geograficznie. Dyskusyjne jest natomiast zakazanie wprowadzania wymienionych gatunków, w szczególności: dębu, świerka i jodły na siedliskach kwaśnych i żyznych buczyn oraz dębu i jodły w buczynach storczykowych, gdyż przewodniki metodyczne zezwalają na udział tych gatunków na ww. siedliskach. Można rozważyć wprowadzenie zapisu o dopuszczalnym udziale tych gatunków i dostosowaniu tego składu w pracach pielęgnacyjnych (w drzewostanach gospodarczych).	Uwaga nieuwzględniona. Do argumentacji dotyczącej wprowadzania jodły i świerka w odnowieniach w płatach buczyn i grądów odniesiono się w odpowiedzi na uwagę RDLP w Katowicach (punkt 5). Gatunkiem obcym geograficznie w rozumieniu przewodników metodycznych jest natomiast modrzew europejski <i>Larix decidua</i> , w tym podgatunek modrzew polski <i>Larix decidua</i> subsp. <i>polonica</i> . Zapis odnoszący się do wprowadzania gatunków obcych geograficznie dotyczy przede wszystkim modrzewia, który często stosowany jest w gospodarce leśnej.
11.	Nadleśnictwo Olkusz	W załączniku 5 dla działania ochronnego pn. „Zlikwidowanie dzikiego wysypiska...” Wysypisko nie znajduje się na gruncie zarządzanym przez Nadleśnictwo Olkusz, a dostępne dane [BDL] nie wskazują by znajdowało się na terenie Nadleśnictwa Siewierz. Wskazanie podmiotu odpowiedzialnego wymaga sprawdzenia.	Uwaga uwzględniona. Zmieniono zapis podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie na zarządcę gruntu.
12.	Nadleśnictwo Olkusz	Załącznik 5 dla działania ochronnego pn. „Odstąpienie od rębni...”. Nadleśnictwo informuje, że na tym siedlisku rębnie nie są planowane.	Uwaga zbyt ogólna i trudno jest się do niej odnieść.
13.	Nadleśnictwo Siewierz	Załącznik 5 dla działania ochronnego pn. <i>Wyłączenie płatów siedlisk z użytkowania w miejscach występowania cieniolutnego podtypu siedliska (8210-2-2), a także</i>	Uwaga nieuwzględniona. Wyłączenie z użytkowania drzewostanu w odległości 30 m od cieniolutnego podtypu siedliska

		<p>w promieniu 30 m od tych siedlisk, tak aby utrzymać zacienienie siedliska. Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych.</p> <p>Drzewostan, w którym nie są prowadzone żadne zabiegi ma tendencje do rozpadania się, jest bardziej narażony na występowanie różnych patogenów i szkody abiotyczne. Proponujemy, żeby w obszarze o jakim mowa wyżej prowadzić cięcia częściowe lub przerębowe, co zapewni ciągłość wymiany pokoleń poprzez stałe inicjowanie odnowienia i zróżnicowaną budowę pionową drzewostanu. Taka forma ochrony czynnej ma szansę na utrzymanie stałego ocienienia na 8210. Projektowane ograniczenie użytkowania nie jest wyłączone w miejscach, gdzie na skałach funkcjonują drogi wspinaczkowe. Brak możliwości cięć pielęgnacyjnych doprowadzi do pogorszenia stanu bezpieczeństwa w otoczeniu skał, gdzie często realizowana jest turystyka, rekreacja, wspinaczka. Proponujemy wskazać wprost, że ograniczenie nie dotyczy cięć zapewniających bezpieczeństwo.</p>	<p>8210-2-2 zapewni skuteczną ochronę siedliska. W ubiegłych latach zaobserwowano w Ostoi Środkowojurajskiej i innych obszarach Natura 2000 na gruntach leśnych praktyki odślaniania skał poprzez usuwanie drzew, co skutkowało zniszczeniem szaty roślinnej na skałach.</p> <p>Ruch wspinaczkowy w obrębie skał nie jest uregulowany i często odbywa się w obrębie płatów siedlisk np. z jęczynikiem zwyczajnym <i>Asplenium scolopendrium</i>, co powoduje pogorszenie stanu zachowania siedliska 8210. Turystyka wspinaczkowa została również zidentyfikowana jako istniejące zagrożenie dla tego siedliska. Ruch wspinaczkowy wymaga uregulowania poprzez podpisanie porozumienia pomiędzy nadzorującym obszarem Natura 2000, zarządcą gruntu i środowiskiem wspinaczkowym.</p>
14.	Nadleśnictwo Siewierz	<p>Załącznik 5 dla działania ochronnego pn. <i>Modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwych dla siedliska przyrodniczego poprzez: pozostawienie gatunków drzew właściwych dla siedlisk przyrodniczych tak by dążyć do udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat > 10% oraz 50% udziału drzew starszych niż 50 lat.</i></p> <p>Proponujemy wykreślić postulat w zakresie stałego utrzymywania drzew starszych niż 50 w ilości większej niż 50 % udziału objętościowego. Zwracamy uwagę, że utrzymanie parametru objętościowego (w domyśle masy drewna na pniu) drzew w wieku powyżej 50 lat w ilości 50% w relacji do objętości pozostałych drzew na pniu to taką relację może spełnić kępa starodrzewu 5 % powierzchni w wieku 100 lat w stosunku do uprawy 5-15 lat – praktycznie bez masy.</p> <p>Autorowi prawdopodobnie chodziło o stałe utrzymywanie drzew starszych niż 50 lat w ilości większej niż 50%. Osiągnięcie takiego parametru udziału powierzchniowego w buczynie jednowiekowej jest niespójne z metodami prowadzenia gospodarki leśnej i zasad hodowli buka. Tak wysoki parametr 50% nie jest do osiągnięcia nawet przy bardzo długim okresie odnowienia 50 lat.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Usunięto określenie <i>objętościowego</i>. Celem zapisu działania ochronnego jest uzyskanie odpowiedniego udziału w drzewostanie, a nie określonej masy drewna. Ponadto na końcu grupy działań dodano zapis <i>Działanie należy rozpatrywać w skali stanowiska obejmującego grupę wydzieleń leśnych</i>.</p> <p>Stanowiska wyróżnione w dokumentacji do zarządzenia obejmują od kilku do kilkudziesięciu wydzieleń leśnych. Zatem zapis ten odnosi się do konieczności dążenia do utrzymania określonej struktury wiekowej w skali stanowiska/płatu, a nie wydzielenia. Należy również przez to rozumieć, że działanie ochronne powinno zostać realizowane na całym stanowisku, a nie np. w obrębie wybranych wydzieleń, które dadzą efekt wieku drzewostanu, np. wydzieleń objętych ochroną rezerwatową.</p> <p>Docelowy zapis działania ochronnego: <i>Modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwych dla</i></p>

		<p>Czy autor zapisu proponuje 100 letni okres odnowienia? Przyjmując, że w buczynie jednowiekowej przystępujemy do cięć odnowieniowych w wieku 120 ostatnie cięcia prowadzone by były w ponad 200 letniej rozpadającej się buczynie. W rzeczywistości oznacza to wyłączenie z użytkowania i deprecjację drewna na pniu. Zwracamy uwagę, że parametr udziału drzew w poszczególnych przedziałach wiekowych należy rozpatrywać dla kompleksów leśnych, a nie dla mniejszych wydzieleń leśnych czy płatów siedlisk, które są zmienne w czasie.</p>	<p><i>siedliska przyrodniczego poprzez: pozostawienie gatunków drzew właściwych dla siedlisk przyrodniczych tak by dążyć do udziału drzew starszych niż 100 lat > 10% oraz 50% udziału drzew starszych niż 50 lat. Z uwagi na długotrwałe procesy zachodzące w siedliskach, zrealizowanie działania może wykraczać poza okres 10 lat.</i></p>
15.	Nadleśnictwo Siewierz	<p>Załącznik 5 dla działania ochronnego pn. <i>pozostawianie grubych kłód i stojących pni >3 m długości/wysokości i >50 cm grubości, mierzonej w pierśnicy martwych drzew stojących, a w przypadku kłód leżących – w pierśnicy, jeśli można ją określić, lub w grubszym końcu kłody, tak by dążyć do uzyskania wartości >5 szt./ha.</i></p> <p>Podawanie konkretnych wymiarów drewna i ilości w jakiej ma zalegać lub też stać na powierzchni powinno być zmienione z uwagi na to, iż może nie być dostatecznie dużo martwych kłód spełniających wymagania wymiarowe w drzewostanie, który wykazuje wysoką zdrowotność. Bezzasadne było by celowe wycinanie czy uśmiercanie drzew w celu osiągnięcia pożądanych ilości drewna. Pozostawianie martwych drzew stojących stwarza duże zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi więc jest to zbyt duże ryzyko.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Zapis odnoszący się do zasobów martwego drewna wielkowskrajowego został sformułowany w poradnikach metodycznych dla siedlisk przyrodniczych. Jest to informacja, co należy do tych zasobów drewna wliczać. Zasoby takie należy pozostawiać w płatach siedliska. Zapis nie nakłada „wymuszonej” konieczności pozostawiania drzew stojących – w dalszym ciągu umożliwia on ścięcie drzewa zagrażającego bezpieczeństwu. Zapis nakłada jednak obowiązek prowadzenia gospodarki leśnej w taki sposób, aby stopniowo dążyć do zwiększenia zasobów martwego drewna, tzn. drzew, które w jak najkrótszej perspektywie mają szansę na skutek naturalnych procesów stać się martwym drewnem.</p> <p>Dodano zapis: <i>Z uwagi na długotrwałe procesy zachodzące w siedliskach, zrealizowanie działania może wykraczać poza okres 10 lat.</i></p>
16.	Nadleśnictwo Siewierz	<p>Załącznik 5 dla działania ochronnego pn. <i>pozostawienie > 20 szt./ ha drzew biocenotycznych.</i></p> <p>Proponujemy, aby nie podawać konkretnych ilości drzew z uwagi na to, iż w drzewostanie może po prostu ich zabraknąć. Co więcej takie drzewa często są już martwe lub zamierające, więc stwarzają poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, zwłaszcza gdy weźmiemy pod uwagę ostatnie częste w tych czasach ekstremalne zjawiska pogodowe. Ścięcie takich drzew eliminuje zagrożenie dla</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Dodano zapis: <i>Osiągnięcie celu z uwagi na długotrwały proces formowania/inicjowania drzew biocenotycznych może wykraczać poza okres 10 lat.</i></p>

		otoczenia i inicjuje zwiększanie zasobów drewna martwego.	
17.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Załącznik 3. Uwaga do zapisu: <i>Nie określono zagrożeń w związku z brakiem potwierdzenia występowania siedliska w obszarze. W badaniach terenowych przeprowadzonych w latach 2017-2018 nie potwierdzono występowania w obszarze siedliska. Zatem nie określono zagrożeń</i> Do czasu zmiany standardowego formularza danych, należy stosować zapis: Kod zagrożenia U Nieznane zagrożenie lub nacisk. Opis zagrożenia: brak wystarczającej wiedzy nt. siedliska przyrodniczego/gatunku.	Uwaga uwzględniona. Konsultacje z GDOŚ przeprowadzono przed rozpoczęciem konsultacji 21 dniowych (zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko). Dokument podlegający konsultacjom zawiera już uwagi zaproponowane przez GDOŚ.
18.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Załącznik 5 Uwaga do zapisu: <i>Nie określono działań ze względu na brak siedlisk w obszarze Natura 2000.</i> Do czasu zmiany standardowego formularza danych, należy stosować zapis: Weryfikacja występowania siedliska przyrodniczego/gatunku w obszarze.	Uwaga uwzględniona. Konsultacje z GDOŚ przeprowadzono przed rozpoczęciem konsultacji 21 dniowych (zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko). Dokument podlegający konsultacjom zawiera już uwagi zaproponowane przez GDOŚ.

W związku z art. 59 ust. 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2019 r. poz. 1464.) przedmiotowy plan zadań ochronnych, jako akt prawa miejscowego został uzgodniony przez Wojewodę Małopolskiego pismem z 7 grudnia 2021 r., Nr WR-II.710.19.2021.MG i Wojewodę Śląskiego pismem z 10 grudnia 2021 r. Nr: IFIII.710.23.2021.